Şevket Qaybulla

AÇKÖZ KÖYÜ

masal

Bir zamanda bar eken, bir zamanda yoq eken. Qırımda bir köy bar eken. Köyde açköz adamlar yaşay eken. Bunıñ içün bu köyge "Açköz köyü" adını qoyğanlar. Açköz adamlar üç çanaq şorba, otuz çiberek, dolma, burmalar aşay, qopqalarnen hoşaf ve şerbet içe ekenler. Çoq aşağanı sebebinden qursaqları balaban olğan yürgende nefesleri tutula eken.

Künlerniñ birinde bu köyden bir qartbaba keçe ve qavehane yanında toqtay. Bir filcan qave içip, raatlanmağa istegen, işte. Bu arada qavehanede aşağan açközler qartbabanı körip:

– Ey, qartbaba, sen pek arıqsıñ, kel, otur biznen, aş aşarsıñ, iç olmağanda teniñe küç kirer, ketken yeriñe tez bararsıñ, – deyler.

Qartbaba, biraz tüşünip, cevap bere:

– Men baracaq yerime endi keldim. Bir zamanlarda anavı eñ yüksek dağnıñ töpesinde bir çuval altın kömgen edim, amma, ğaliba, bu altınlarnı almağa alım yoq. Sizge bir ricam bar, bu altınlarnı siz ketirseñiz, men siznen paylaşır edim.

Açközler episi sıçrap, bir sesnen: "Ebet bararmız", dep bağı¬ralar. Olar bu dağğa tez çıqar, dep belley, amma aşsız, suvsız tek üç künden soñ dağnıñ töpesine çıqıp olalar ve boldurıp, yuqlap qalalar.

Saba olarnı quşlarnıñ sesi tursata. Açközler dağnıñ töpesinden bütün etraftaki olğan manzaranı körip, şaşıp qalalar:

– Ne qadar güzel bizim taraf, bütün Qırımımız körüne, – dey birisi.

Ekincisi ise:

– Bu dağğa aşsız, suvsız üç künde çıqtıq. Bayağı yengilleştik, qursaqlarımız yoq oldı. Toqtañız, ya asılında biz bu dağğa ne içün çıqtıq? – dey.

Episi bir kereden qartnıñ ricasını hatırlay ve tez-tez altınlarnı qıdırmağa başlaylar. Er yerde baqa, amma bir şey tapamaylar.

– Bu dağnıñ töpesinde altınlar yoq, qart bizni aldattı, qaytayıq köyümizge, – dey birisi.

Amma olar boş qaytmayıq, dep yol boyu odun cıyalar, şaqalaşıp, külip, şeñ-şeramet qaytalar.

Köylüler açközlerni zornen tanığanlar. Açközler odunlarını muhtaclarğa darqatıp, qartnıñ yanına barğanlar.

– Qart, sen bizni aldattıñ, dağ töpesinde altın yoq, – deyler.

Qart ise, olarğa:

– Men sizni aldatmadım. Bu dağnıñ töpesinden bütün Qırım körüne, siz bu güzel manzaranı körip, ruhlandıñız, bu ruh sizge küç berdi, yürekleriñiz merametli oldı, muhtaclarğa yardım ettiñiz, olar quvanıp, sizni sevdiler. Mına bu büyük baylıqtır.

Bir qaç vaqıttan soñ köyniñ adı da deñişken...

QJ
http://qirimjr.org/

